

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลศาลาขาว

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร
พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๖๕

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลศาลาขาวจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเกษตรของตำบล ซึ่งเป็นกลไกในการปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกิดขึ้นจากหลายฝ่าย องค์การของรัฐ เอกชน กลุ่มต่างๆในตำบลเพื่อทราบจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ในการพัฒนาการเกษตรโดยภาพรวมทั้งสภาพปัญหาด้านการเกษตรจนเกิดแผนงานโครงการ/กิจกรรมต่างๆภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรจะเกิดผล สัมฤทธิ์กับขบวนการกลุ่มเป้าหมายของชุมชนโดยแท้จริง

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศาลาขาว ขอขอบคุณเกษตรกร ผู้นำ กลุ่มอาชีพ ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการศูนย์บริการฯ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ที่ให้ข้อมูลและแนวทางที่เป็นประโยชน์ จนสามารถจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในครั้งนี้ลุล่วงอย่างดียิ่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ภาครัฐ และภาคเอกชน คงให้การสนับสนุนโครงการ / กิจกรรมที่เกษตรกรได้เสนอความต้องการ

นายสุพจ นกสกุล

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศาลาขาว

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๓
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๓
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๔
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๔
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๘
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๑๑
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๑๑
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๒๘
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๓๐
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	๓๐
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๓๐
๓.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร	๓๐
ภาคผนวก	๓๓
โครงการ	๓๔

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงแผนผังที่ตั้งและอาณาเขตตำบลศาลาขาว	๑
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะภูมิประเทศตำบลศาลาขาว	๒
ภาพที่ ๓ แสดงแผนที่จุดดิน ตำบลศาลาขาว อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	๙
ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกพืชจริง	๑๐
ภาพที่ ๕ แสดงเตาเศรษฐกิจ ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ เตาเผาถ่าน	๑๒
ภาพที่ ๖ แสดงเครื่องสีข้าวโบราณ	๑๒
ภาพที่ ๗ แสดงการผลิตพระ	๑๓
ภาพที่ ๘ แสดงวิธีการตลาดข้าวของตำบลศาลาขาว	๒๓
ภาพที่ ๙ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลศาลาขาว	๒๓
ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลศาลาขาว	๒๔

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๑ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
ตารางที่ ๒	แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสามชุก และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดอนเจดีย์ของตำบลศาลาขาวแยกตามหมู่บ้าน
ตารางที่ ๓	แสดงจำนวนประชากรรายหมู่บ้าน/ครัวเรือนทั้งหมด
ตารางที่ ๔	แสดงระดับการศึกษา ของตำบลศาลาขาว
ตารางที่ ๕	แสดงรายชื่อกลุ่ม ๓ก ตำบลศาลาขาว
ตารางที่ ๖	แสดงรายชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลศาลาขาว
ตารางที่ ๗	แสดงข้อมูลการใช้พื้นที่ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลศาลาขาว
ตารางที่ ๘	ลักษณะการผลิตพืชแต่ละชนิด
ตารางที่ ๙	แสดงค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ในการผลิตพืชแต่ละชนิด
ตารางที่ ๑๐	แสดงค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ในการผลิตพืชแต่ละชนิด
ตารางที่ ๑๑	เทคโนโลยีการผลิตข้าว (นาปี และนาปรัง)
ตารางที่ ๑๒	เทคโนโลยีการผลิตมะม่วง (มะม่วงเขียวเสวย)
ตารางที่ ๑๓	เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก (ผักคะน้า ถั่วฝักยาว กระเพรา สะระแหน่ ผักชีพริกขี้หนูสวน)
ตารางที่ ๑๔	จำนวนครัวเรือนที่มีอาชีพทำนา ย้อนหลัง ๓ ปี
ตารางที่ ๑๕	จำนวนครัวเรือนที่มีอาชีพทำสวน ย้อนหลัง ๓ ปี
ตารางที่ ๑๖	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข
ตารางที่ ๑๗	ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร
ตารางที่ ๑๘	การจัดทำ TOWS Matrix
ตารางที่ ๑๙	ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

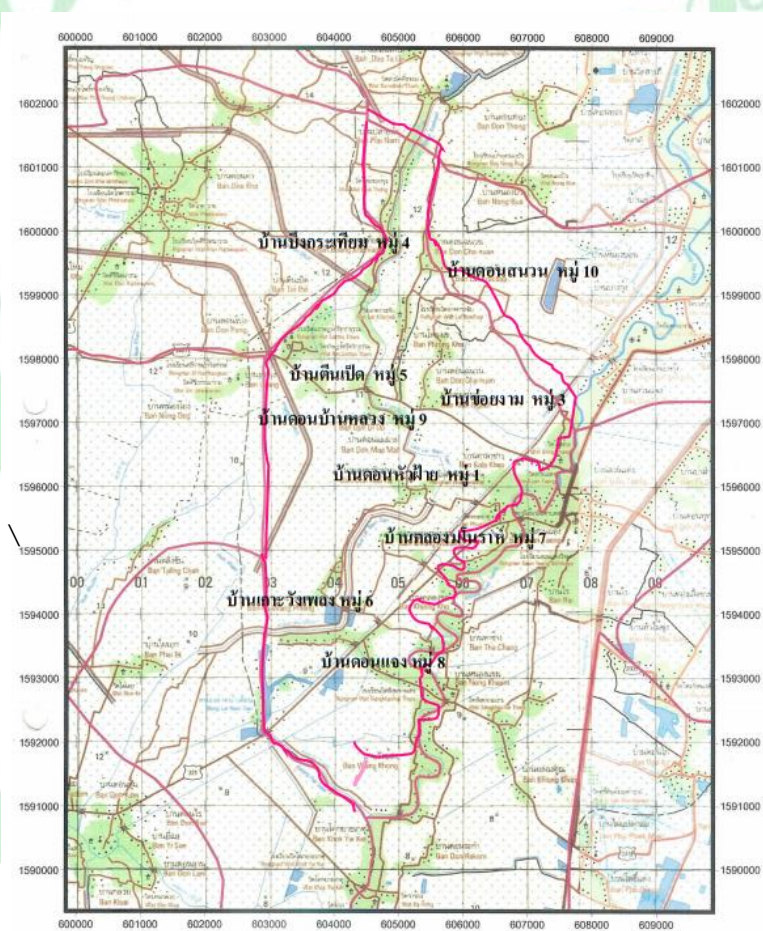
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลศาลาขาว เป็นตำบลหนึ่งในจำนวน ๑๙ ตำบลของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ ๑๗,๙๑๙ ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรีไปทางทิศเหนือและทิศตะวันตก ระยะทางประมาณ ๒๘.๖๗ ตารางกิโลเมตร โดยมีเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดกับตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลบางกุ้ง ตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลหนองโอง อำเภออู่ทอง

ภาพที่ ๑ แสดงแผนผังที่ตั้งและอาณาเขตตำบลศาลาขาว

ที่มา : อบต.ตำบลศาลาขาว

ขอบเขตการปกครอง มี ๗ หมู่บ้าน ๓ เทศบาลตำบล คือ

หมู่ที่ ๑ บ้านดอนหัวฝ้าย	โดยมี	นายชวง อ่วมเสื่อ	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒ บ้านศาลาขาว	โดยมี	นายวินัย ชีววงษ์	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๓ บ้านข่อยงาม	โดยมี	นายกษิต์เดช จาตพันธ์อินทร์	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๔ บ้านบึงกระเทียม	โดยมี	นายณภัศดล สุขขจรวงษ์	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๕ บ้านดินเป็ด	โดยมี	นายประพัทธ์ บุญศรีวงษ์	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๖ บ้านเกาะวังเพลง	โดยมี	นายจินดา นาคสมพงษ์	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๗ บ้านคลองมโนราห์	โดยมี	นายทองดำ ศรีสุข	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๘ บ้านดอนแจ่ง	โดยมี	นางปราณี บุญศรีวงษ์	ดำรงตำแหน่ง	กำนัน
หมู่ที่ ๙ บ้านดอนบ้านหลวง	โดยมี	นายวิสิทธิ์ ชาทะวนิส	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๐ บ้านดอนสนวน	โดยมี	นายแรม พันธุ์แดง	ดำรงตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน

ปัจจุบัน ได้ยกระดับการปกครองจากเดิมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาขาวโดยมี
นายมนต์เกียรติ นาคทองอินทร์ ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาขาว

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

สภาพภูมิประเทศของตำบลศาลาขาว ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มประมาณ ๘๐% และเป็นที่ดอนประมาณ ๒๐% แต่เกษตรกรก็สามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินที่มีอยู่ถึง ๘๐ % ของพื้นที่

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะภูมิประเทศตำบลศาลาขาว

ที่มา : อบต.ตำบลศาลาขาว

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศ อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณการกระจายตัวของฝนที่ตกในเขตตำบลศาลาขาว จะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ทั้งนี้จะมีฝนตกมากที่สุดในเดือน กันยายน และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๗-๒๕๖๑) มีปริมาณน้ำฝน ๘๒.๔๗ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดในปี ๒๕๕๙ มีปริมาณน้ำฝน ๙๐.๙๑ มิลลิเมตร ตำบลศาลาขาวจะมีฝนตกเฉลี่ยตลอดปี ๙๐๑.๙๐ มม. และจะมีจำนวนฝนตกต่อปีเท่ากับ ๑๐๑ วัน และเดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนตุลาคม จำนวน ๑๓ วัน ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปี (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)				
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๗๙.๔๘	๘๐.๐๕	๙๐.๙๑	๘๖.๗๓	๗๕.๒
๑. มกราคม	๐.๐	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔.๐	๐.๔
๒. กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๓
๓. มีนาคม	๐.๐	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕.๐
๔. เมษายน	๗๖.๐	๑๐๐.๗	๐.๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕
๕. พฤษภาคม	๓๘.๐	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๔.๑	๑๓๗.๗
๖. มิถุนายน	๖๐.๒	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙
๗. กรกฎาคม	๖๕.๘	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๙๒.๒	๕๒.๔
๘. สิงหาคม	๑๕๑.๙	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘
๙. กันยายน	๒๙๑.๗	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓
๑๐. ตุลาคม	๑๓๘.๐	๑๑๐.๐	๒๔๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒
๑๑. พฤศจิกายน	๑๒๘.๙	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓
๑๒. ธันวาคม	๓.๒	๐.๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสุพรรณบุรี 18 เมษายน 2562

ภัยธรรมชาติ

พื้นที่ตำบลศาลาขาว ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเกิดภัยธรรมชาติ แต่ถ้าปีไหนมีฝนตกติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน (มากกว่า ๗ วัน) น้ำระบายไม่ทัน จึงจะประสบกับปัญหาอุทกภัย

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลศาลาขาว มีเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกับอำเภอเมืองสุพรรณบุรีได้ ๒ เส้นทาง เป็นถนนลาดยางตลอด ทั้ง ๒ สายดังนี้

เส้นทางที่ ๑ จากตัวจังหวัดสุพรรณบุรี ถนนสายสุพรรณบุรี-อู่ทอง ระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ผ่านหมู่ที่ ๑,๒,๖,๗,๘

เส้นทางที่ ๒ จากตัวจังหวัดสุพรรณบุรี ถนนสายสุพรรณบุรี-หนองไฉ่ ระยะทางประมาณ ๑๗ กิโลเมตร ผ่านหมู่ที่ ๒,๓,๔,๕,๙,๑๐

๑.๕ แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

- แหล่งน้ำธรรมชาติในตำบลศาลาขาว ประกอบด้วย บึงกระเทียม, คลองข้างตาย ลำน้ำท่าเตียน, คลองมโนราห์ คลองท่าว่า

- แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น คือ แหล่งน้ำชลประทานในตำบลศาลาขาว เป็นตำบลที่มีอยู่ในเขตชลประทานทั้งหมด มีคลองชลประทานที่ไหลผ่านหมู่บ้าน เช่น โครงการชลประทานดอนเจดีย์ มีพื้นที่รับน้ำทั้งหมด ๘,๕๑๐ ไร่ และโครงการชลประทานฯ สามชุก มีพื้นที่รับน้ำทั้งหมด ๘,๕๒๗ ไร่

ตารางที่ ๒ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาสามชุก และโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาดอนเจดีย์ของตำบลศาลาขาวแยกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	โครงการชลประทาน	คลองส่งน้ำ	พื้นที่นาทั้งหมด
๑	สามชุก/ดอนเจดีย์	คลองสามชุก๒/ม.อ. ๒๓	๒,๒๖๓
๒	สามชุก	คลองระบาย๑	๙๘๕
๓	สามชุก	คลองสามชุก๒	๑,๑๔๘
๔	สามชุก	คลองสามชุก๒	๑,๓๐๗
๕	ดอนเจดีย์	ม.อ. ๒๓	๑,๘๔๕
๖	สามชุก/ดอนเจดีย์	คลองสามชุก๒/ม.อ. ๒๓	๑,๑๘๑
๗	สามชุก	คลองระบาย๑	๓๘๗
๘	สามชุก	คลองสามชุก๒	๕๙๓
๙	ดอนเจดีย์	ม.อ. ๒๓	๔๓๘
๑๐	สามชุก	คลองสามชุก๒	๗๑๙
รวม			๑๐,๘๖๖

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

ข้อมูลด้านสังคม จำนวนประชากรและครัวเรือน

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากรรายหมู่บ้าน/ครัวเรือนทั้งหมด

หมู่บ้าน	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร			ความหนาแน่นของ ประชากร ต่อ ตร.กม.
			ชาย	หญิง	รวม	
หมู่ที่ ๑ บ้านดอนหัวฝ้าย	๓.๘๔	๑๓๗	๒๘๔	๒๘๖	๕๗๐	๑๔๙
หมู่ที่ ๓ บ้านข่อยงาม	๓.๒๐	๒๒๖	๔๑๘	๔๕๑	๘๖๙	๒๗๑
หมู่ที่ ๔ บ้านบึงกระเทียม	๔.๓๙	๑๕๗	๓๑๘	๓๓๖	๖๕๔	๑๔๙
หมู่ที่ ๕ บ้านดินเป็ด	๔.๔๘	๑๘๑	๓๕๔	๓๕๙	๗๑๓	๑๖๐
หมู่ที่ ๖ บ้านเกาะวังเพลิง	๓.๗๕	๑๖๔	๓๑๑	๓๒๑	๖๓๒	๑๖๙
หมู่ที่ ๗ บ้านคลองมโนรา	๑.๖๕	๗๒	๑๐๘	๑๕๐	๒๕๘	๑๕๖
หมู่ที่ ๘ บ้านดอนแจ่ง	๒.๒๕	๒๗๕	๔๐๘	๔๒๓	๘๓๑	๓๖๙
หมู่ที่ ๙ บ้านดอนบ้านหลวง	๒.๓๕	๑๓๖	๒๖๘	๒๕๓	๕๒๑	๒๒๒
หมู่ที่ ๑๐ บ้านดอนสนวน	๒.๗๖	๑๕๐	๒๙๗	๓๐๔	๖๐๑	๒๑๘

ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้านการศึกษา

ประชาชนของตำบลศาลาขาว มีสถานศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖) จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดพระธาตุ โรงเรียนวัดลาดกระจับ และโรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ประมาณร้อยละ ๙๐ ของประชาชนทั้งตำบล ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาด้านการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ การรับรู้ข่าวสาร และการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ เป็น

ตารางที่ ๔ แสดงระดับการศึกษา ของตำบลศาลาขาว

หมู่ ที่	จำนวนสถานศึกษาและศาสนาสถาน (แห่ง)		
	ระดับประถม	ระดับมัธยม	ศูนย์เด็กเล็ก
๑	๑	-	-
๒	-	-	-
๓	๑	-	-
๔	-	-	-
๕	๑	-	๑
๖	-	-	-
๗	-	-	-
๘	-	-	-
๙	-	-	๑
๑๐	-	-	๑
รวม	๓	-	๓

ด้านสาธารณูปโภค

ข้อมูลสาธารณูปโภคและสิ่งก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ที่สำคัญ

ตำบลศาลาขาว มีสิ่งสาธารณูปโภคที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและชุมชน สามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกร ดังนี้

- โทรศัพท์สาธารณะมีจำนวน ๑๕ เครื่อง
- ป้อมตำรวจ ๒ แห่ง
- วัด/สถานที่สำคัญทางศาสนา มี ๕ วัด (หมู่ ๑,๓,๔,๕)
- โรงเรียนประถมศึกษา ๓ แห่ง (หมู่ ๑,๕,๓,)
- สถานีอนามัย ๒ แห่ง
- หอกระจายข่าว ๑๐ แห่ง (หมู่ ๑ - ๑๐)
- เสียงตามสาย ๕ แห่ง (หมู่ ๑, ๓, ๕, ๖, ๑๐)
- ลานตากข้าว ๒ แห่ง
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ แห่ง (หมู่ ๑)

ด้านการสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลศาลาขาว ๑ แห่ง ประกอบด้วย อสม. หมู่ที่ ๑
ข้อมูลด้านชีวภาพ พันธุ์พืชที่ปลูก (ข้าว, ไม้ผล, พืชผัก)

ด้านประเพณี และวัฒนธรรม

สมาชิกในชุมชน/รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

เดิมบรรพบุรุษของชาวตำบลศาลาขาว เป็นคนพื้นเมืองมีผู้ใหญ่ที่เล่าต่อกันมาว่า เดิมนั้นมีต้นโพธิ์ปลูกอยู่มาก เนื่องจากบริเวณนี้เป็นแนวป่าเดินทัพในสมัยอยุธยา มีแม่ทัพพวกท้าวพระยานาหมื่น ได้เดินทางประพาสป่ามาจากอยุธยาและมาหยุดพักอยู่ตามใต้ต้นโพธิ์ เมื่อมาพักค้างแรมและพักผ่อนสบายก็จะอยู่กันเป็นเวลานาน มีเจ้าพระยานาหมื่นบางท่านได้มีครอบครัวอยู่ที่บ้านต้นโพธิ์นี้ ชาวบ้านจึงเรียกว่าบ้านต้นโพธิ์ ต่อมาเรียกเพี้ยนเป็นบ้านศาลาขาว โดยใช้ชื่อที่ว่า มีต้นโพธิ์มาก และมีเจ้าพระยามาพักค้างแรมกันมาก จึงเรียกว่า ตำบลศาลาขาว มาจนทุกวันนี้

พื้นที่ดั้งเดิมและการตั้งถิ่นฐานของชาวบ้าน ไม่ปรากฏแน่นอน ตามที่เล่าสู่กันมา ชาวบ้านศาลาขาวนั้น เป็นพวกอยุธยาอพยพ, พวกลาวจากเวียงจันทร์และพวกจีนยูนนาน มาจากทางเหนือ เห็นว่าที่ตำบลศาลาขาวนี้ มีทำเลดีก็เลยตั้งถิ่นฐานอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณทั้ง ๒ ฝั่ง ทำอาชีพค้าขาย ทำสวน ทำนา มาจนทุกวันนี้

ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด(ค่านิยม)

สภาพความเป็นอยู่ ค่านิยม ความเชื่อถือ ขนบธรรมเนียมประเพณีของเกษตรกรตำบลศาลาขาว จะมีการเกื้อกูลสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือเอื้อแรงกันในงานวันสำคัญต่างๆในหมู่บ้าน เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันสำคัญทางศาสนา งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ งานศพ ฯลฯ เพราะมีวัดติดต่อกันถึง ๕ วัด ในระยะทาง ๒-๓ กิโลเมตร เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้านเพื่อรวมตัวกันอยู่แล้ว

ด้านศาสนา

ชาวศาลาขาวส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประมาณ ๙๘% โดยมีวัดเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ
มีวัดจำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑. วัดลาดกระเจ้า
๒. วัดขวาง
๓. วัดขรัวตาหนู
๔. วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม

องค์กร/สถาบันต่างๆ

ผู้นำธรรมชาติ/กลุ่มธรรมชาติ

ตำบลศาลาขาวส่วนใหญ่ผู้นำธรรมชาติจะเป็นผู้สูงอายุ ,ผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ ,เจ้าอาวาสวัดในตำบล

การรวมกลุ่ม/องค์กร/กองทุนในชุมชนเพื่อประกอบอาชีพ

สถานการณ์ในปัจจุบันของกลุ่มฯ หรือองค์กรสถาบันเกษตรกรในตำบลศาลาขาวมีการรวมกลุ่มกันน้อยมาก ให้ความสำคัญน้อยไม่ถึง ๒๐% ของครัวเรือนเกษตรกร เนื่องจากการรวมกลุ่มนั้น ต้องมีคณะกรรมการดำเนินงาน ต้องเสียสละเวลาทั้งกายและใจ รวมทั้งกำลังทรัพย์ในบางครั้ง จึงทำให้การสรรหาคนที่มีคุณสมบัติดังกล่าวมาทำงาน ณ จุดนี้ส่วนใหญ่ที่เป็นให้กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้ช่วยเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการในกลุ่มฯ

งานกลุ่มสถาบันเกษตรกร

ตารางที่ ๕ แสดงรายชื่อกลุ่ม ๓ก ตำบลศาลาขาว

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	กลุ่มยุวเกษตรกร
แม่บ้านเกษตรกรดอกไม้ประดิษฐ์ตำบลศาลาขาว	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลศาลาขาว	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม

การรวมกลุ่มเกษตรกรและเงินทุนของกลุ่ม ตำบลศาลาขาว มีการรวมกลุ่ม ดังนี้

- วิสาหกิจชุมชน ๒ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ ราย
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ๑ กลุ่ม
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๐ รายมีเงินออมกลุ่มจำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท
- กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐ คน

ตารางที่ ๖ แสดงรายชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลศาลาขาว

รายชื่อวิสาหกิจชุมชนตำบลศาลาขาว					
ปี ๒๕๖๑					
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี					
ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง			ผู้รับผิดชอบ
		เลขที่	หมู่	ตำบล	
1	วิสาหกิจชุมชนเย็บปักถักร้อย	299/1	7	ศาลาขาว	นายสุพจน์ นกสกุล
2	วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์บ้านศาลาขาว	21	8	ศาลาขาว	นายสุพจน์ นกสกุล
3	วิสาหกิจชุมชนบัวสุพรรณ	70/2	1	ศาลาขาว	นายสุพจน์ นกสกุล

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดิน

ลักษณะดินของตำบลศาลาขาว ประกอบด้วย ชุดดินต่าง ๆ ๘ ชุดดิน ได้แก่

๑. ชุดอยุธยา มีอยู่ประมาณ ๕๓% อยู่ในหมู่ที่ ๑,๒,๓,๕,๖,๗,๘ สภาพพื้นที่ ราบเรียบ การระบายน้ำเร็ว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า การซึมผ่านได้ของน้ำ ช้า พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือการทำนาหว่าน

๒. ชุดสนา มีอยู่ประมาณ ๑๒% อยู่ในหมู่ที่ ๑,๕,๖ สภาพพื้นที่ ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน ๐-๑ % การระบายน้ำเร็ว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า สภาพซึมผ่านได้ของน้ำช้า พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่วนใหญ่ใช้ทำนา

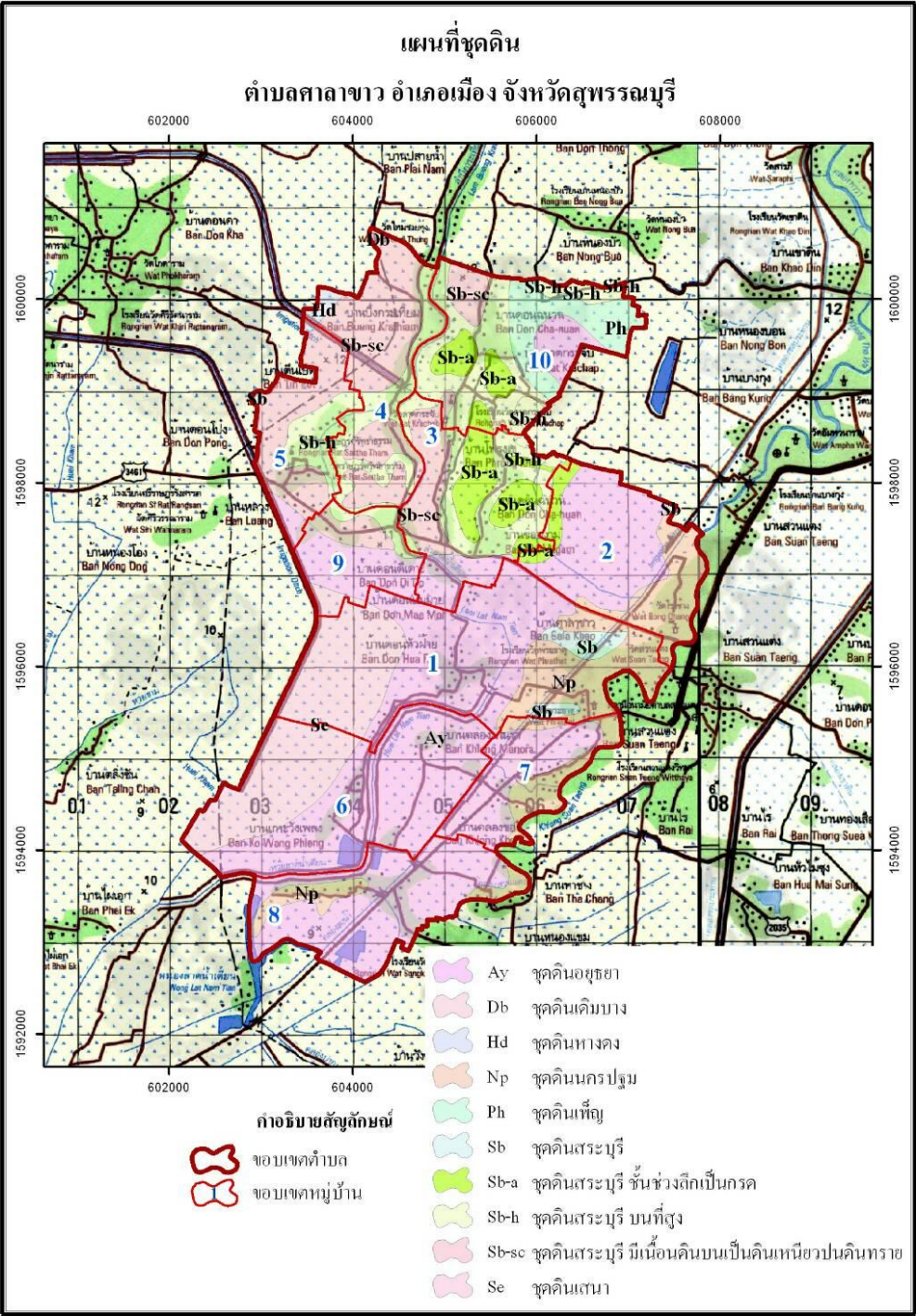
๓. ชุดสระบุรี มีอยู่ประมาณ ๑๐% อยู่ในหมู่ที่ ๒,๓,๔,๕,๙,๑๐ ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลิกมาก ดินบนเป็นดินเหนียวสีเทาเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลแก่และสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH ๖.๐) ดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีออกน้ำตาล มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลแก่ ปฏิกริยาเป็นด่างแก่ (pH ๘.๕) พบรอยไถล ผิวน้ำอัดมัน และพบการสะสมก้อนเหล็กและแมงกานีสในดินล่าง อาจพบเม็ดปูนสีขาวอยู่ในดินล่างลึกลงไป ในฤดูแล้งหน้าดินจะแตกกระแหง

๔. ชุดนครปฐม มีอยู่ประมาณ ๑๘% อยู่ในหมู่ที่ ๑,๒,๗,๘ ลักษณะและสมบัติของดิน เป็นดินลิก ดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) ดินบนตอนล่างเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีน้ำตาลปนเหลืองในดินบนและดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงด่างปานกลาง (pH ๖.๕-๘.๐) ดินล่างตอนล่าง และจะพบมวลก้อนกลมของเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ พบมวลก้อนกลมของปูนในดินล่างในระดับความลึก ๘๐ ซม.จากผิวดินลงไป ปฏิกริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐)

๖. ชุดสระบุรี มีอยู่ประมาณ ๖% อยู่ในหมู่ที่ ๒,๓,๔,๗,๑๐ ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลิกมาก ดินบนเป็นดินเหนียวสีเทาเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลแก่และสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH ๖.๐) ดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีออกน้ำตาล มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลแก่ ปฏิกริยาเป็นด่างแก่ (pH ๘.๕) พบรอยไถล ผิวน้ำอัดมัน และพบการสะสมก้อนเหล็กและแมงกานีสในดินล่าง อาจพบเม็ดปูนสีขาวอยู่ในดินล่างลึกลงไป ในฤดูแล้งหน้าดินจะแตกกระแหง

๗. ชุดพาน มีอยู่ประมาณ ๒% อยู่ในหมู่ที่ ๓ ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลิกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนเทาถึงสีเทาปนน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ดินล่างเป็นดินเหนียว สีเทาหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีแดงปนเหลือง และมีคิลาแลงอ่อนสีแดง ๕-๕๐ % โดยปริมาตร อาจพบก้อนลูกรังปะปนอยู่บ้าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH ๖.๐-๘.๐) ดินในแต่ละชุดนี้มีความเหมาะสมและสมรรถนะของดินในการปลูกพืชแต่ละชนิดแตกต่างกันออกไป

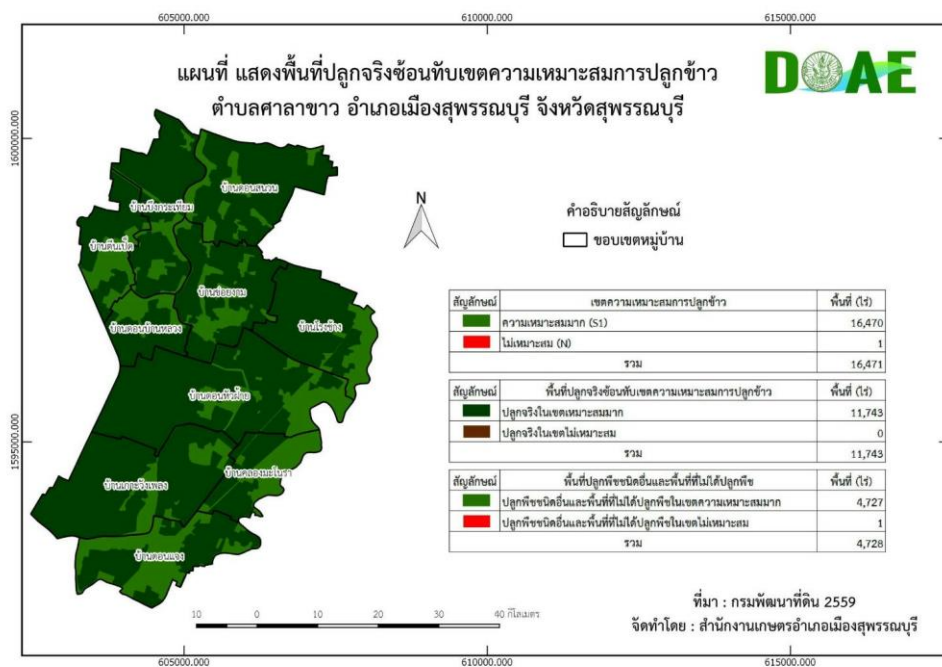
ภาพที่ ๓ แผนที่ชุดดิน ตำบลศาลาขาว อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

ดินแต่ละชุดมีความเหมาะสมในการปลูกข้าว รายละเอียดปรากฏในภาพที่ ๓

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกพืชจริง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ตารางที่ ๗ ตารางแสดงข้อมูลการใช้พื้นที่ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลศาลาขาว

ตำบล	จำนวนพื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)				ผลรวม (ไร่)
	S1	S2	S3	N	
ศาลาขาว	16,470	-	-	1	16,471

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

๑. เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

- ◆ Smart farmer ๓๐๐ ราย ประกอบด้วย
 - สมาชิกศูนย์ ศพก.เครือข่ายตำบลศาลาขาว
 - เกษตรกรที่ผ่านการประเมิน smart farmer

๒. ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

ดิน หากพิจารณาคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพและเคมี เช่น เนื้อดิน ความลึกของดิน ความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน ชนิดของแร่ธาตุและปริมาณแร่ธาตุ อาหารของดิน จะพบว่า สภาพของดิน ในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เหมาะสมกับการปลูกพืช ดังนี้

๑. การทำนาข้าว
๒. การเพาะปลูกพืชไร่
๓. การเพาะปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผลต่าง ๆ
๔. การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์

แหล่งน้ำ ประกอบด้วยแม่น้ำลำคลองต่างๆ มีแม่น้ำสายใหญ่ ๆ ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ และเศรษฐกิจของประชากร แหล่งน้ำสายหลัก ประกอบด้วย แม่น้ำสุพรรณบุรียังมีแม่น้ำสายเล็กอีกหลายสายซึ่งส่วนใหญ่ จะไหลลงแม่น้ำท่าจีน เกือบทั้งสิ้น

แหล่งน้ำชลประทาน ๒ โครงการ ที่สำคัญ ประกอบด้วย โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษา

- ◆ โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาสามชุก
- ◆ โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาดอนเจดีย์

ป่าไม้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา ไม่อยู่ในพื้นที่เขตป่าไม้

แร่ธาตุ จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณี พบว่ามีปริมาณแร่ ไม่มาก

การกสิกรรม จากการที่พื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีการชลประทาน อย่างทั่วถึง ประกอบกับสภาพดินเหมาะสมแก่การเพาะปลูก โดยเฉพาะการปลูกข้าว การเพาะปลูกพืชสวน มะม่วง และพืชผักสวนครัว

ปศุสัตว์ ตำบลศาลาขาว มีปศุสัตว์จำพวกไก่เนื้อ และไก่พันธุ์ไข่ ซึ่งเป็นสัตว์เศรษฐกิจ

๓. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น

ภูมิปัญญาชาวบ้าน มีเกษตรกรทำปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ, สารสกัดสมุนไพร ประมาณ ๓๐ % ในพื้นที่การเกษตร การทำเตาเศรษฐกิจและอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน

เตาเศรษฐกิจ ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ เตาเผาถ่าน

นายไสว แจ้งโพธิ์ บ้านเลขที่ ๒๒๘/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลศาลาขาว อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ผลงานที่ประดิษฐ์และคิดค้น เตาเศรษฐกิจ ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ เตาเผาถ่าน

ภาพที่ ๕ แสดงเตาเศรษฐกิจ ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ เตาเผาถ่าน

เครื่องสีข้าวโบราณ

นายสำราญ นาคทองอินทร์ บ้านเลขที่ ๒๘๔ หมู่ที่ ๘ ตำบลศาลาขาว อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ปัจจุบันคนส่วนมากนิยมรับประทานข้าวซ้อมมือเพราะมีประโยชน์ต่อร่างกายและช่วยรักษาโรคต่างๆ ได้ดี จึงมีความคิดที่จะทำเครื่องสีข้าวโบราณขึ้นมา เพื่อรักษาคุณค่าทางอาหาร และเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเอาไว้ให้ลูกหลานได้รู้จักต่อไป

ภาพที่ ๖ แสดงเครื่องสีข้าวโบราณ

การผลิตพระ

นายบุญมี ปิ่นกุ่มมี บ้านเลขที่ ๓๓๒/๔ หมู่ที่ ๖ ตำบลศาลาขาว อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

ภาพที่ ๗ แสดงการผลิตพระ

๔. สินค้าเกษตรที่สำคัญ

สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ

การผลิตที่สำคัญของตำบลศาลาขาว ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม คือ การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์สำหรับพืชที่นิยมปลูกกันมาก คือ ข้าว ซึ่งเป็นพืชหลัก สำหรับพืชผักส่วนใหญ่ปลูกเป็นผักสวนครัวบริเวณรอบ ๆ บ้านไว้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายเล็กน้อย เช่น มะเขือ พริก พริกเขียว ถั่วฝักยาว แตงกวา ผักกาด คื่นช่าย โหระพา ตะไคร้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการปลูกไม้ยืนต้นแบบสวนหลังบ้าน คือ ปลูกในบริเวณรอบ ๆ บ้านพัก โดยปลูกเป็นสวนเบญจพรรณมีพันธุ์ไม้หลายชนิด เช่น มะพร้าว ละคร กล้วย มะม่วง มะละกอ น้อยหน่า ชมพู ขนุน ฝรั่ง ปลูกไว้ บริโภคภายในครัวเรือน และจำหน่ายเล็กน้อย และยังมีไม้ดอก ได้แก่ ดาวเรือง อีกด้วย

สำหรับทางด้านการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่จะนิยมเลี้ยงสัตว์พันธุ์พื้นเมืองโดยเลี้ยงแบบปล่อยให้หาอาหารกินเองตามธรรมชาติไว้ใช้งาน เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นรายได้เสริมของครอบครัว สัตว์ที่เลี้ยงกันมาก ได้แก่ วัว สุกร ไก่ เป็ด กุ้ง ปลา เป็นต้น

การประกอบอาชีพหลักของประชาชนในตำบล ได้แก่ ทานาข้าว รองลงมาได้แก่ รับจ้าง และค้าขาย โต๊ะมาหินอ่อน เตาเศรษฐกิจ เป็นต้น

หน่วยธุรกิจในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล

- ปั๊มน้ำมันและก๊าซ ๓ แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม ๒ แห่ง
- ร้านชุดเจาะน้ำมันของ ปตท. ๓ แห่ง

ข้าว (ข้าวนาปี/นาปรัง) เกษตรกรตำบลศาลาขาว ประมาณ ๗๕ % ทำนาข้าวกระจายอยู่ทั่วตำบล การผลิต ในการทำนาปีเกษตรกรจะเริ่มปลูกประมาณ เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และการทำนาปรังจะเริ่มปลูกประมาณเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ หรือบางครอบครัวที่มีพื้นที่อยู่ต้นคลองส่งน้ำชลประทาน จะทำนากัน

ตลอดทั้งปี เนื่องจากตำบลศาลาขาว อยู่ในเขตชลประทานทั้งหมดและอยู่ต้นคลองส่งน้ำที่มีน้ำไหลผ่านตลอดปี การทำนาเกษตรกรจะทำนาหว่านน้ำตาม ๑๐๐ %

พันธุ์ข้าว เกษตรกรมีการปลูกข้าวพันธุ์ไม่ไวแสงทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ กข๔๑, กข๔๗, พิษณุโลก๒
การเตรียมดิน เกษตรกรมีการเตรียมดินโดยใช้รถไถเดินตาม หรือนั่งขับไถดิน ๒ ครั้ง โดยไถตะกั่วไว้ ประมาณ ๑๐-๑๕ วัน และทำการตีเทือกต่อทิ้งไว้ ๓-๕ วัน เสร็จแล้วทำการหว่านข้าวที่เตรียมไว้

การใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวประมาณ ๘๐% ของครัวเรือน โดยมีวิธีการใส่ปุ๋ย ดังนี้

การใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๒๐-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ปนกันหลังจากหว่านข้าวแล้วประมาณ ๒๐-๓๐ วัน

การใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ ปนกัน หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อย่างเดียวในช่วง ๓๐-๓๕ วันหลังจากหว่านปุ๋ยครั้งที่ ๑ หรือบางครั้งใส่โดยวิธีสังเกตอาการของต้นข้าว ใช้หว่านพรมไปทั่วแปลง การใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมีประมาณ ๑๐%

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ศัตรูพืชที่ระบาดประจำ คือ เพลี้ยไฟ หนอนชอนคอ หนอนห่อใบ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยจักจั่น สีเขียว หนอนกอ หนอน ฯลฯ โรคไหม้ของข้าว โรคจุด โรคใบสีส้ม ฯลฯ เกษตรกรมีการใช้สารเคมีประมาณ ๘๐%

การป้องกันกำจัดวัชพืช

วัชพืชที่สำคัญที่พบมาก เช่น หญ้าข้าวนก หญ้าดอกขาว หัวทรงกระเทียม หญ้าหนวดปลาชุก กกต่างๆ มีมากทำให้ได้ผลผลิตต่ำ เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดวัชพืชอยู่แล้วโดยใช้สารเคมีทั้งคุมและฆ่า แต่บางครั้งใช้ไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากมีปัญหาเรื่องน้ำหรือใช้ไม่ถูกอัตรา เวลาที่เหมาะสม เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตข้าว

พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้พันธุ์ข้าวปลูกเกินกว่า ๔ ครั้งขึ้นไป ไม่มีการคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูก เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ได้ผลผลิตข้าวต่ำ เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูกไว้ทำพันธุ์ ทั้งนี้เกษตรกรทำนาแล้วไม่มีการทำแปลงนาพันธุ์ เกษตรกรจะเกี่ยวข้าวรวมกันแล้วคัดที่ข้าวดีๆ ไม่มีวัชพืชปนเก็บไว้ทำพันธุ์ในฤดูต่อไปตลอด

ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว ส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ย ๒ สูตรรวมกัน สูตร ๑๖-๒๐-๐ รวมกับ ๔๖-๐-๐ ใช้หว่านข้าวทั้ง ๒ ครั้ง หรือบางครั้งถึง ๓ ครั้ง โดยการสังเกตอาการของต้นข้าว อัตราที่ใช้ไร่ละ ๔๐-๕๐ กก./ไร่ ทั้งนี้เป็นการทำให้เพิ่มต้นทุนการผลิตของเกษตรกร โดยเฉพาะการใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ไม่จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ เพิ่ม เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจอยู่มาก

โรคและแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวินิจฉัยการทำลายของศัตรูพืชและโรคพืช บางครั้งทำให้ใช้สารเคมีผิดประเภท ทำให้ไม่ได้ผลและเสียเวลา เสียต้นทุนการผลิตด้วย ทำให้เป็นการทำลายสภาพแวดล้อมของแมลงที่เป็นศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อข้าว และอาจทำให้แมลงบางชนิดเกิดการดื้อสารเคมีได้

ไม้ผล/ไม้ยืนต้น (มะม่วง,มะพร้าว,ส้มโอ,มะนาว,กะท้อน,ชมพู ฯลฯ)

เกษตรกรในตำบลศาลาขาว นอกจากจะทำนาเป็นหลักเป็นส่วนใหญ่แล้ว บางครอบครัวที่เปลี่ยนที่นา บางส่วนชุดคูยกร่องปลูกไม้ผลต่างๆ ที่เป็นส่วนแก่การปรับปรุงสวน ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นบ้าง ที่ทำกันแบบสวน หลังบ้าน พื้นที่ประมาณ ๓-๕-๑๐ ไร่ พันธุ์มะม่วงที่ปลูกส่วนมากเป็นพันธุ์เขียวเสวย, น้ำดอกไม้, มั่นเดือนแก้ว, โชคอนันต์ ฯลฯ

ปัจจุบันเกษตรกรที่มีพื้นที่เป็นของตนเองมาก ๆ จะเปลี่ยนขยายพื้นที่ปลูกไม้ผล โดยทำเป็นสวนชุด คูยกร่อง ปลูกมะม่วง กระท้อน ส้มโอ ชมพู ฯลฯ โดยการทาบกิ่ง ทำให้ได้ผลผลิตเร็ว และมีการรูดสารเร่ง เพื่อให้มีการออกดอกนอกฤดูด้วย บนร่องในช่วงที่รอผลผลิตจากพืชหลักเกษตรกรจะปลูกพืชผัก พืชไร่อายุสั้น เพื่อเป็นรายได้รุ่นแรกก่อนและทำให้เกษตรกรสามารถมีรายได้ตลอดปี

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตไม้ผล/ไม้ยืนต้น

ที่เป็นสวนเก่าไม่ค่อยได้ดูแลรักษา การตัดแต่งกิ่งหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต การทำความสะอาดสวน การใส่ปุ๋ย การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำกันน้อยมากหรือไม่ได้ทำเลย รอเก็บผลผลิตเพียงอย่างเดียว ผลผลิตที่ได้น้อย ไม่มีคุณภาพ ปัญหาการตลาด

พืชผักสวนครัว

มีเกษตรกรที่ปลูกผักสวนครัวเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง ที่เป็นรายได้หลักของครอบครัว เกษตรกรจะปลูกผักบนร่องสวนที่ปลูกมะม่วง ฯลฯ ไม้ยืนต้นเป็นหลักหรือปลูกตามบริเวณหัวไร่ปลายนาที่มีที่ว่างพอตามบริเวณข้างบ้าน มีพื้นที่ปลูกตั้งแต่ ๑ งานถึง ๑-๓ ไร่ พืชผักที่ปลูก ได้แก่ หอมแบ่ง กระเทียม พริกต่าง ๆ มะเขือต่าง ๆ ถั่วฝักยาว บวบ กระบี่ ผักชี ขึ้นฉ่าย ฯลฯ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี และแน่นอนเนื่องจากเกษตรกรนำไปจำหน่ายเองในตลาดตัวจังหวัดสุพรรณบุรี และตลาดสดตอนเช้า-เย็นบริเวณตลาดสดศาลาขาว

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การปลูกผักสวนครัว

โรคและแมลงพืชผัก เนื่องจากเกษตรกรบางรายที่ปลูกในพื้นที่มากๆ จำเป็นต้องใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักมาก อาจทำให้มีสารพิษตกค้าง หรือยังได้กำหนดวันที่เก็บเมื่อเกษตรกรจำไปจำหน่าย อาจเป็นผลอันตรายต่อผู้บริโภคได้ ผักสวย รวยพิษ ผู้บริโภคส่วนมากชอบที่จะซื้อผักที่สวยงาม สด น่ารับประทาน แต่นั่นคืออาจมีสารพิษที่ตกค้างอยู่

ตารางที่ ๘ ลักษณะการผลิตพืชแต่ละชนิด

ชนิดพืช	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	หมู่ที่
ข้าวนาปี													๑-๑๐
ข้าวนาปรัง													๑-๑๐
ไม้ผล/ไม้ยืนต้น													๑-๑๐
พืชผัก													๔,๕,๘,๙,๑๐

ต้นทุนการผลิตพืชต่อหน่วย

ต้นทุนการผลิตพืชในตำบลศาลาขาว มี ข้าว ไม้ผล พืชผัก ในแต่ละชนิดจะมีการลงทุนที่แตกต่างกันออกไปแล้วแต่สภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกรเอง ดังนี้

ตารางที่ ๙ ตารางแสดงค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ในการผลิตพืชแต่ละชนิด

รายการ	ค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ในการผลิตพืชแต่ละชนิด (บาท/ไร่)			
	ข้าว	ไม้ผล (มะม่วง)	พืชผัก	หมายเหตุ
๑.การเตรียมดิน(พร้อมปลูก)	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	ผลผลิตข้าว =
๒.ค่าเมล็ดพันธุ์ปลูก	๒๘๐	๑,๑๐๐	๕๐๐	๘๕๐-๙๐๐ กก./ไร่
๓.ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช	๑๐๐	๑๐๐	๕๐	ผลผลิตไม้ผล =
๔.ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑๕๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐ กก./ไร่
๕.ค่าน้ำมัน	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	ผลผลิตพืชผัก=
๖.เก็บเกี่ยวขนส่ง	๕๐๐	-	-	๑,๕๐๐ กก./ไร่
๗.สารเร่ง	-	๕๐๐	-	
๘.ฟางข้าว	-	-	๑๐๐	
๙.ไม้รวก	-	-	๒๐๐	
๑๐.ปุ๋ยเคมี	๕๐๐	๓๐๐	๓๐๐	
๑๑.ค่าเช่า	๖๐๐	-	-	
๑๑.ค่าใช้จ่ายอื่น	๑๐๐	๒๐๐	๑๐๐	
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	๒,๖๘๐	๒,๘๕๐	๑,๙๐๐	

ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ในการผลิตพืชแต่ละชนิด

ที่	ชนิดพืช	ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการผลิตพืช			
		ปี	ต้นทุน (บาท)	รายได้ (บาท)	กำไร (บาท)
๑	มะม่วงน้ำดอกไม้	๔	๓,๘๔๐	๗๘,๗๒๐	๗๔,๘๘๐
	(เก็บผลแก่ ๒ ครั้ง/ปี)				
๒	มะม่วงน้ำดอกไม้	๔	๓,๘๔๐	๖๑,๖๐๐	๕๗,๗๖๐
	(เก็บผลอ่อน ๒ ครั้ง/ปี)				
๓	มะม่วงเขียวเสวย	๔	๓,๘๔๐	๕๙,๔๐๐	๕๕,๕๖๐
๔	พริกชี้หนู	รุ่นที่ ๑	๔,๓๘๐	๒๔,๐๐	๑๙,๖๒๐
๕	ถั่วฝักยาว	รุ่นที่ ๑	๑๐,๗๒๐	๑๖,๐๐๐	๕,๒๘๐
		รุ่นที่ ๒	๕,๓๒๐	๑๖,๐๐๐	๑๐,๖๘๐
๖	คะน้า	รุ่นที่ ๑	๙,๔๘๔	๓๐,๐๐๐	๒๐,๕๑๖
		รุ่นที่ ๒	๕,๔๘๔	๓๐,๐๐๐	๒๔,๕๑๖
๗	ข้าว				
	- ข้าวนาปี	-	๒,๖๘๐	๔,๒๐๐	๑,๕๒๐
	- ข้าวนาปรัง	-	๒,๖๘๐	๔,๕๐๐	๑,๘๒๐

ตารางที่ ๑๑ เทคโนโลยีการผลิตข้าว (นาปี และนาปรัง)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
-การเตรียมแปลง	-ไถทำเทือก	-หลังเก็บเกี่ยว	๑ ไร่/บาท	๓๐๐	นาปี ๘๕๐ กก.
- การเตรียมพันธุ์	-ใช้ต่อข้าว	-หลังทำเทือก	๑ ไร่/๔๐กก.	๒๘๐	นาปรัง ๙๐๐ กก.
		๑-๑๐ วัน			
- การกำจัดวัชพืช	-ใช้สารเคมี,สาร	-หลังหว่านข้าว	๑ ไร่/บาท	๑๐๐	
	ชีวภาพ	๑๐-๒๐ วัน			
- การควบคุมน้ำ	-ไม่เกิน ๕ ซม.	-ข้าวอายุ ๑๕ วัน	๑ ไร่/บาท	๕๐	
- การใส่ปุ๋ย ๑	-สูตร ๔๖-๐-๐	-ข้าวอายุ ๒๐ วัน	๑ ไร่/๑๕-๒๐ กก.	๑๔๐	
- การใส่ปุ๋ย ๒	-สูตร ๑๖-๒๐-๐	-ข้าวอายุ ๕๐ วัน	๑ ไร่/๑๕-๓๐ กก.	๑๕๐	
- การเก็บเกี่ยว	-เก็บเกี่ยวข้าว ระยะพลับพลึง	-ข้าวอายุ ๙๐- ๑๐๐	๑ ไร่/บาท	๓๘๐	
- หลังการเก็บ เกี่ยว	-ห้ามเผาฟางโดย เด็ดขาด	-หลังเก็บเกี่ยว	๑ ไร่/บาท	-	

ตารางที่ ๑๒ เทคโนโลยีการผลิตมะม่วง (มะม่วงเขียวเสวย)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
- การเตรียมต้น	-ตัดแต่งกิ่ง	-หลังการเก็บ	-ต้น/บาท	๒๐	๑,๒๐๐ กก.
- การใส่ปุ๋ย	-ปุ๋ยอินทรีย์+ปุ๋ยคอก	เกี่ยว -หลังการเก็บ	-ต้น/๑๐/๑๕ กก.	๖๐	
-ก่อนการออก ดอก	ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ -พ่นสารเคมี	เกี่ยว -มะม่วงแตกใบ อ่อน	-ต้น/๒๐ ซีซี	๒๐	
-บังคับการออก ดอก	-ราดสารพาโคลบิวทราโซล	-ใบมะม่วงเริ่ม เป็นพวง	-๑๐ ซีซี/เส้น ผ่าน ศูนย์กลาง ๑ เมตร/น้ำ ๔ ลิตร ราดโคนต้น	๓๐	
-กระตุ้นการ ออกดอก	-ใช้โพตัสเซียมไนเตรท + ไธโอยูเรีย + ยาจับใบ + น้ำ	-๗๐ วัน		๓๐	
-การออกดอก	-พ่นสารเคมีระยะเดียวไก่ (เซฟวิน)	-๙๐ วัน	-๓๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร	๒๐	
-ติดผล	-พ่นสารเคมีกำจัดเพลี้ยไฟ ไรแดง โพลีเบท+ไซเปอร์มี ทริน	-๑๓๐ วัน		๓๐	
-เก็บเกี่ยว	-ลดการให้น้ำก่อนเก็บผล ๒๐ วัน				

ตารางที่ ๑๓ เทคโนโลยีการผลิตพืชผัก (ผักคะน้า ถั่วฝักยาว กระเพรา สะระแหน่ ผักชี พริกขี้หนูสวน)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผลผลิต
-ก่อนปลูก	-ปล่อยน้ำท่วม (กำจัดแมลง ในดิน,ไข่แมลง ,มด)	กพ. (๑๐ วัน)	๑ ไร่/บาท	๑๐๐	๑,๕๐๐ กก.
-การเตรียมดิน	-ปรับสภาพดิน (ปุ๋ยอินทรีย์ ปูนปรับสภาพดิน)	๑-๑๕ วัน	๑ ไร่/๒๐๐ กก.	๕๐๐	
	-ไถดะ,ไถแปร	๑-๑๕ วัน	๑ ไร่	๓๐๐	
-การปลูก	-ปลูกพืชหลายชนิดบนพื้นที่ เดียวกัน	๑๖ วัน	๑ ไร่	๑,๒๐๐	
-การใส่ปุ๋ย	-ปุ๋ยเคมี, ปุ๋ยน้ำชีวภาพ	๑๖ วันเก็บ เกี่ยว	๑ ไร่	๓๐๐	
-การป้องกัน	-ใช้สารเคมี,พืชสมุนไพร	๑๖ วันเก็บ เกี่ยว	๑ ไร่	๕๐๐	
กำจัดแมลง	กำจัดแมลง/สารเคมี				

ตารางที่ ๑๔ จำนวนครัวเรือนที่มีอาชีพทำนา ย้อนหลัง ๓ ปี

ครัวเรือนเกษตรกรที่มีอาชีพทำนา ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑					
ปี	ครัวเรือน เกษตรกร	นาปี	นาปรัง	ผลผลิตเฉลี่ย/เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
๒๕๕๙	๑๕๐	๑๗,๔๐๐	-	๘๕๐	๖.๖๒
๒๕๕๙	๒๕	-	๔,๗๐๐	๘๕๐	๖.๔๖
๒๕๖๐	๕๒๕	๑๐,๓๔๐	-	๘๕๐	๖.๒๒
๒๕๖๐	๕๗๕	-	๑๐,๐๐๐.๐๐	๘๕๐	๖.๑
๒๕๖๑	๗๐๖	๑๐,๐๓๘.๖๐	-	๘๕๐	๗.๑
๒๕๖๑	๔๑๒	-	๕๘๔๓.๒๕	๘๕๐	๖.๖๒
รวม	๒,๓๙๓	๓๗,๗๗๙	๒๐,๕๔๓.๐๐	๘๕๐	๖.๖๓ (เฉลี่ย)

ที่มา : รายงานข้อมูลจากระบบ ทะเบียนเกษตรกร และรายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืช (รต.๐๑) แบบรายปี

ตารางที่ ๑๕ จำนวนครัวเรือนที่มีอาชีพทำสวน ย้อนหลัง ๓ ปี

ครัวเรือนเกษตรกรที่มีอาชีพทำสวน ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑			
ปี	หมู่	ครัวเรือนเกษตรกร	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
๒๕๕๙	๖	๑	๑๐.๕
	๑๐	๑	๔.๗๕
รวม	๒	๒	๑๕.๒๕
๒๕๖๐	๑	๑	๑๐
	๖	๑	๔๒.๕๙
	๗	๒	๑๐.๒๕
รวม	๓	๔	๖๒.๘๔
๒๕๖๑	๑	๓๐	๑๒๐
รวม	๑	๓๐	๑๒๐

ที่มา : รายงานข้อมูลจากระบบ ทะเบียนเกษตรกร และรายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืช (รต.๐๑) แบบรายปี

แหล่งท่องเที่ยว ตำบลศาลาขาว มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ คือ

- + นมัสการหลวงพ่อบ๊อด วัดพระธาตุ หมู่ ๑
- + เยี่ยมชมโครงการหมู่บ้านคนดีศรีสุพรรณ หมู่ ๕
- + เยี่ยมชมสวนเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนหมู่ ๕ (โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม)

ลักษณะการครอบครองที่ดิน

- + ที่ดินของตนเอง ๙๑๐ ไร่
- + ที่ดินเช่าผู้อื่น ๔๐๗ ไร่
- + อาศัยผู้อื่น ๑๔๙ ไร่
- + อื่น ๆ ๓ ไร่

สิทธิในที่ดินทำกิน เกษตรกรตำบลศาลาขาว มีที่ดินทำกินของตนเองและพื้นที่เช่าจากนายทุน

เครื่องจักรการเกษตรและปัจจัยการผลิต

ตำบลศาลาขาว ไม่มีสัตว์ใช้งาน มีเครื่องจักรกลการเกษตรที่สำคัญ ดังนี้

รถแทรกเตอร์	๑๐	คัน
รถไถนาเดินตาม/นั่งขับ	๔๘๐	คัน
รถอีแต่น	๖๗	คัน
รถเกี่ยวรวงข้าว	๑๐	คัน

แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

เกษตรกรตำบลศาลาขาว ใช้แหล่งสินเชื่อการเกษตร ดังนี้ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรประมาณ ๓๐% , ธกส. ๖๐ % และสินเชื่อครอบครัว ๑๐%

ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

วิธีการตลาดของเกษตรกรในตำบลศาลาขาว ส่วนใหญ่ หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว จะมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อสินค้าในหมู่บ้าน,ตำบล มีบางส่วนที่นำผลผลิต(ข้าว) ไปขายเองที่ตลาดกลางสหกรณ์ การเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ ซึ่งไม่ไกลจากตำบลมากนัก บางส่วนก็นำไปขายที่โรงสีใกล้เคียงเพื่อสะดวกไม่ยุ่งยาก

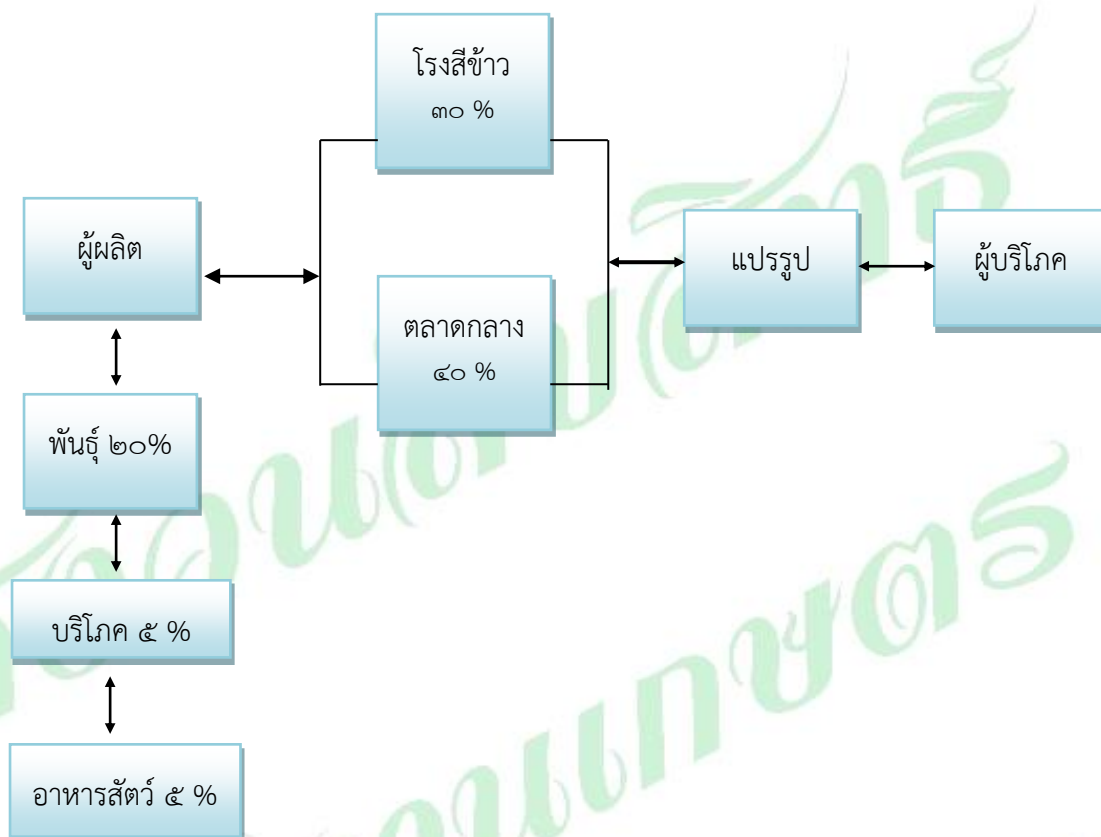
สำหรับตลาดไม้ผล/ไม้ยืนต้น (มะม่วง /กระท้อน/ ส้มโอ/มะพร้าว ฯลฯ) ก็เช่นเดียวกันพอถึงฤดูก็มีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตในท้องที่ที่เคยเป็นเจ้าประจำกันบางส่วนนำไปจำหน่ายเองในตลาดตัวจังหวัดสุพรรณบุรี ที่วัดใหม่ฯ บางรายนำมาขายหน้าบ้าน ริมถนน ริมสวน (ภาพที่ ๒)

สำหรับตลาดพืชผักสวนครัว (หอมแบ่ง พริก ชะอม ตำลึง มะเขือ ถั่วฝักยาว) เกษตรกรจะนำมาจำหน่ายเองในตัวจังหวัดสุพรรณบุรีและตลาดสดสวนแตง และยังนำไปขายที่ตัวอำเภออู่ทอง เกษตรกรบางรายจะมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวนเกษตรกรเอง (ภาพที่ ๓)

๑) วิธีการตลาดข้าว เกษตรกรจะขายผลผลิต โดยมีขั้นตอนปฏิบัติและแนวทางดังนี้ วิธีตลาดข้าวของตำบลศาลาขาว เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำออกขายให้กับโรงสีโดยตรงไม่มีพ่อค้ามารับซื้อ โรงสี

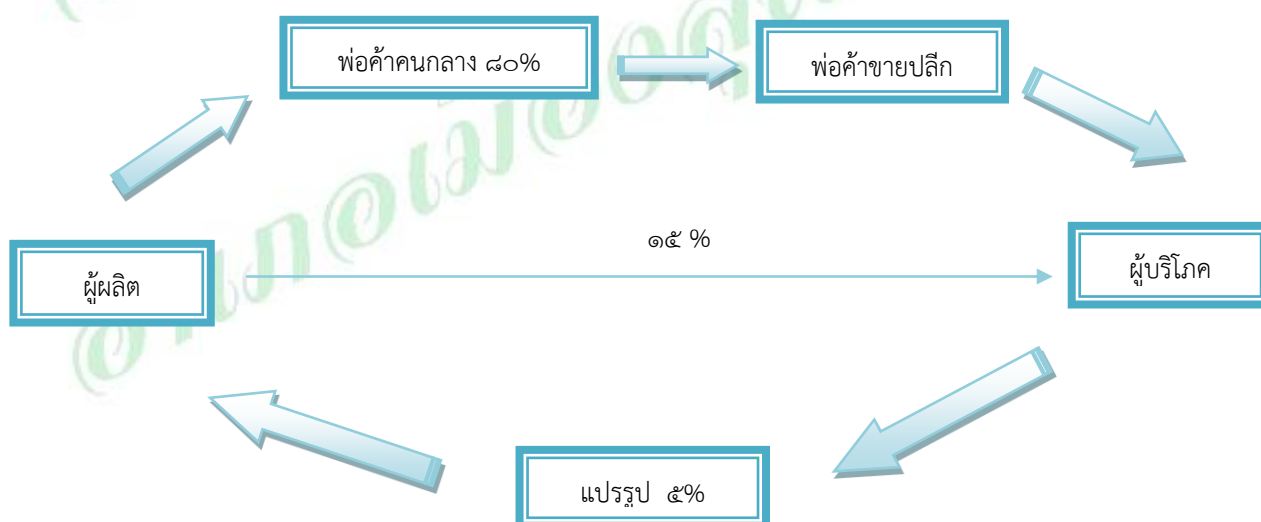
จะแปรรูปออกขายให้ผู้บริโภค อีกส่วนหนึ่งเกษตรกรจะเก็บใช้ทำพันธุ์ ประมาณ ๑๐% ไว้บริโภค ๕% และไว้เป็นอาหารสัตว์ ๕ %

ภาพที่ ๘ แสดงวิธีการตลาดข้าว

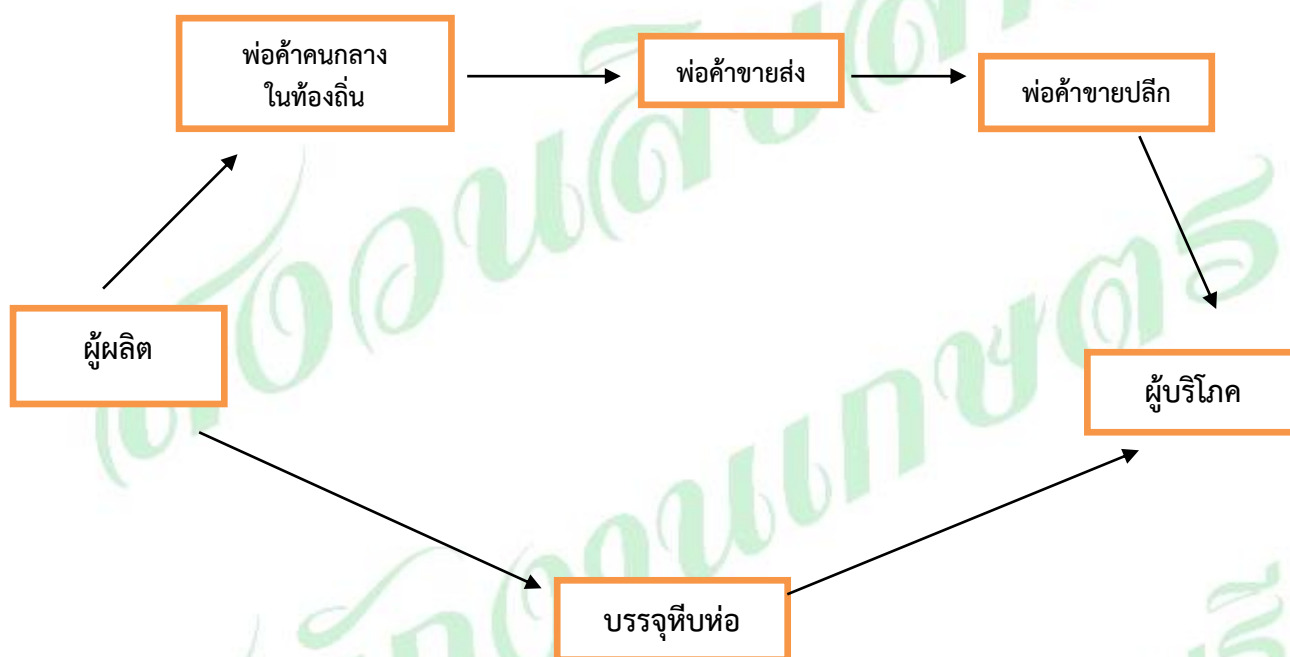
๒) วิธีการตลาดไม้ผล เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๗ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลศาลาขาว โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีตลาดของไม้ผลของตำบลศาลาขาว เมื่อผลผลิตไม้ผลเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ส่วนหนึ่งจะมีพ่อค้าไปรับซื้อถึงสวนแล้วนำส่งต่อพ่อค้าขายปลีกขายต่อให้ผู้บริโภค อีกส่วนหนึ่งเกษตรกรจะขายให้ผู้บริโภคโดยตรง แต่ถ้ามีมากเก็บไปทำการแปรรูปเพื่อเก็บไว้ขายในโอกาสต่อไป

ภาพที่ ๙ แสดงวิธีการตลาดไม้ผล

๓) วิธีการตลาดพืชผัก เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๓ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลศาลาขาว โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีตลาดผักของตำบลศาลาขาว เมื่อเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้มารับซื้อที่แปลงเกษตรกรกร นำขายต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางขายต่อไปพ่อค้าขายปลีก พ่อค้าขายปลีกขายต่อไปให้ผู้บริโภค อีกวิธีหนึ่งก็คือเกษตรกรเก็บผลผลิตจากแปลงผักแล้วขายให้ผู้บริโภคเอง การรับซื้อจะตีราคาสินค้าโดยอิงราคาของตลาดกลางที่กรุงเทพหรือตามคุณภาพภาพของสินค้า มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก

สภาพปัญหาทางการเกษตร

๑. ปัญหาการใช้พันธุ์ข้าวของเกษตรกรในตำบลศาลาขาว จะใช้พันธุ์ข้าวที่ไม่ไวต่อแสงอยู่แล้ว และใช้มากกว่า ๔ ครั้ง จึงเป็นปัญหาทำให้ได้ผลผลิตค่อนข้างต่ำ เนื่องมาจากการกลายพันธุ์ของข้าวที่เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงพันธุ์ข้าวบ่อย และทำแปลงนาพันธุ์น้อยลง ทำให้ข้าวที่ออกมาไม่สม่ำเสมอซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
๒. ปัญหาเรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว เกษตรกรในตำบลศาลาขาว มีการใช้ปุ๋ยในนาข้าวประมาณ ๘๐% แต่ใช้สูตรถูกต้องแต่ไม่ถูกระยะเวลาที่ใส่ปุ๋ย คือ จะใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ ปนกับสูตร ๔๖-๐-๐ ทั้ง ๒ ครั้ง ซึ่งไม่ถูกต้องจึงเป็นการทำให้ต้องเพิ่มต้นทุนการผลิตหรือบางส่วนก็ใช้มากเกินไปเกินความต้องการ ครั้งละประมาณ ๕๐ กก./ไร่ ซึ่งไม่ถูกต้องกับหลักวิชาการที่กำหนด
๓. ปัญหาโรคและแมลงศัตรูข้าว ปัจจุบันจะสังเกตได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถวินิจฉัย การทำลายของศัตรูข้าวว่าเกิดจากโรคหรือแมลงทำลาย ทำให้มีการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างกว้างขวาง ในบางครั้งต้นข้าวโดยสารกำจัดวัชพืช เกษตรกรเข้าใจว่าเป็นโรคใบจุดสีน้ำตาล หรือโรคไหม้ของข้าว ก็ไปซื้อสารเคมีมาพ่น เป็นต้น จึงทำให้การใช้สารเคมีไม่ได้ผล ล้มปล้องและเป็นการทำลายศัตรูธรรมชาติของข้าวไปด้วย หรืออาจทำให้แมลงบางชนิดดื้อต่อสารเคมี

๔. ปัญหาด้านปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรมีราคาแพงมาก แต่ทำไมผลผลิตที่ได้รับราคาถูก ยังถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาแต่เกษตรกรก็จำเป็นต้องใช้ปัจจัยดังกล่าว เช่น ปุ๋ย สารเคมี สารกำจัดวัชพืช อาหารสัตว์ ฯลฯ และก็จำเป็นต้องใช้เพื่อให้ได้ผลผลิตดังกล่าวสูงขึ้น

๕. ปัญหาด้านการปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น เนื่องจากเกษตรกรในตำบลศาลาขาว มีการปลูกกันมาก เช่น มะม่วง ปัจจุบันเกษตรกรได้ปรับปรุงเปลี่ยนพื้นที่ปลูกอย่างดี ในปีหนึ่งๆ สามารถได้ผลผลิตมาจำหน่ายในหมู่บ้าน ตำบลจังหวัดสุพรรณบุรีวันๆหนึ่ง มีรายได้เฉลี่ย ๒,๐๐-๓,๐๐๐ /ครัวเรือน แต่ปัจจุบันถ้ามีการปรับปรุงสวนไม้ผลทั้งเก่าและสวนใหม่ ให้มีคุณภาพมากขึ้น จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากกว่าเดิม

๖. ปัญหาด้านการปลูกพืชผัก มีเกษตรกรบางรายในตำบลศาลาขาว ที่ปลูกพืชผักสวนครัวเป็นอาชีพหรือมีรายได้หลักจากการปลูกผักนี้ และเกษตรกรมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูผักกันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากปลูกไว้เพื่อจำหน่าย จึงทำให้พืชผักที่ออกสู่ท้องตลาดมีสารพิษตกค้างมากหรืออาจโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เมื่อผู้บริโภคนำไปประกอบอาหารจะมีสารพิษตกค้างในร่างกายถึงแม้จะไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน แต่ถ้ามีการให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกผักแล้ว เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง ถูกวิธีและชนิดของพืช การตรวจนับแมลง ให้รู้จักศัตรูธรรมชาติ ก็จะสามารถลดอัตราการใช้สารเคมีในการปลูกผักได้บ้าง

การเชื่อมโยงการตลาด เนื่องจากตำบลศาลาขาวมีการคมนาคมใกล้ตัวเมือง เป็นเขตเทศบาล ๔ หมู่บ้าน มีตลาดนัดเช้า-เย็น ทุกวัน ในเขตเทศบาลหมู่ ๓ มีเกษตรกรชาวบ้านตำบลใกล้เคียงนำของมาขายตลาด ใกล้ตลาดกลางชกส. มีโรงสีในตำบลและตำบลใกล้เคียง พืชไร่แดง ดอนมะสังข์ บ้านโพธิ์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี ตำบลวังยาง อำเภอสรีประจันต์ และตำบลไร่รถ อำเภอดอนเจดีย์ หรือพ่อค้าจรต้องถิ่นเข้ามาในหมู่บ้านและตำบล

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๖ ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดิน ๒. น้ำ	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วม/แล้ง	ปรับปรุงบำรุงดิน -	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๑ ๒
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๑. ราคา ๒. แหล่งรับซื้อ	ราคาผลผลิตต่ำ(ข้าว) ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต (พืชผัก, ไม้ผล)	นโยบายภาครัฐ เพิ่มช่องทางการขายสินค้า เกษตร	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๑ ๒
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. เกษตรกรรายเดี่ยว	ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร	จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	ทุกหมู่บ้าน	๑
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. ขายผลผลิตในรูปแบบสด	ความเสียหายของผลผลิต การเกษตรสูง	แปรรูปผลผลิตให้มีความ หลากหลาย	ทุกหมู่บ้าน	๑

สอนศิลปศาสตร์
ด้านงานเกษตร
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

๑. ต้นทุนการผลิตสูง
๒. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๓. น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรพื้นที่ลุ่ม
๔. ไม่มีอาชีพเสริม

แนวทางพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๑๗ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร

ประเด็น/อาชีพ	แนวทางการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร	โครงการ/กิจกรรม
- ข้าว (นาปี/นาปรัง)	- ปรับปรุงคุณภาพการผลิตข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต	- โครงการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ข้าวพันธุ์ดี - โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง - โครงการโรงเรียนเกษตรกร - โครงการอบรมให้ความรู้ศึกษาดูงานทัศนศึกษานอกพื้นที่
- ไม้ผลไม้ยืนต้น (มะม่วง)	- ปรับปรุงคุณภาพการผลิตไม้ผลเพื่อการค้าและลดต้นทุนการผลิต	- โครงการส่งเสริมการผลิตมะม่วงนอกฤดู - โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลแบบเน้นหนัก - โครงการส่งเสริมการใช้สารสกัดจากสมุนไพรและปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์ - โครงการอบรมให้ความรู้ศึกษาดูงานนอกสถานที่
- พืชผักสวนครัว (คะน้า, ผักหวาน, สลัด, กวางตุ้ง, พริก, มะเขือ, ถั่วฝักยาว, กุ๋ยช่าย ฯลฯ)	- ปรับปรุงคุณภาพการผลิตพืชผักเพื่อการค้าและลดต้นทุนการผลิต	- โครงการส่งเสริมการใช้สารสกัดจากสมุนไพร/ปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์ - โครงการผลิตผลิตภัณฑ์จากสารพิษ
- งานพัฒนาสถาบันเกษตรกร	- จัดตั้งกลุ่ม/องค์กร/สถาบัน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเยาวชนเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร วิสาหกิจชุมชน	- โครงการเกษตรยังชีพหรือเกษตรกรครัวเรือนหรือรายย่อย - โครงการปลูกพืชสมุนไพร - โครงการแปรรูปถนอมอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร - โครงการอบรมศึกษาดูงานนอกสถานที่

๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๑๘ การจัดทำ TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. พื้นที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน ส๑	๑. เกษตรกร - สูงวัย - ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ และขาดความรู้ด้านการวางแผนการผลิตและการตลาด - ไม่ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย - กิจกรรมรายเดียว
	๒. มีเกษตรกรต้นแบบ และศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่ ส๒	๒. ต้นทุนการผลิตสูง
	๓. การคมนาคมขนส่งสะดวก ส๓	๓. กลุ่มเกษตรกรทั่วไปมีการรวมกลุ่มกันแต่มีการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง W๓
	๔. มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่มีกิจกรรมหลากหลาย มีศูนย์ข้าวชุมชนที่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ดี ส๔	๔. มีเงินทุนประกอบอาชีพไม่เพียงพอ และมีหนี้สินครัวเรือน
	๕. ผู้นำท้องถิ่นให้ความร่วมมือด้านการเกษตร ส๕	
	๗. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	
	๘. มีโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร, มีสถานที่รับซื้อผลผลิตเกษตร(โรงสีข้าว)	
โอกาส (O)	SO : กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส)	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส)
๑. นโยบาย มาตรการภาครัฐ และการสนับสนุนจากเอกชน ๐๑	๑. ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning) ส๑๐๑	๑. สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) W๑๐๑
๒. เกษตรกรสามารถมีโอกาสเข้าถึงสื่อ และข่าวสารทางเทคโนโลยี ๐๒	๒. ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิตต้นทุนการผลิต ส๒๐๒ S๓๐๒ S๖๐๒	๒. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน W๑W๓๐๑
๓. มีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการเกษตร	๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร และศูนย์ข้าวชุมชน S๔๐๑	๓. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า W๑W๒๐๑
๔. กระแสนิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๔. ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย S๑-S๗๐๒๐๕	๔. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน W๑๐๑
๕. อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ตลาดไท ตลาดเกษตร สุวพันธุ์)		
๖. กระแสรักสุขภาพ และความต้องการอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น		
ภัยคุกคาม (T)	ST : ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค)	WT : ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค)
๑. การแข่งขันของตลาดสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น t๑	๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน S๑๒-t๑	๑. สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม W๑๒t๑
๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น t๒	๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร S๔t๑t๕	๒. สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและการตลาด W๑t๒
๓. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง ก่อให้เกิดค่าจ้างแรงงานสูง t๓	๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ S๑t๓ S๑t๑	๓. สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย) W๑t๔
๔. ภัยธรรมชาติ t๔	๔. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต S๑t๑-๒	
๕. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเกษตร t๕	๕. พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ S๑t๔	

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมเกษตรอุตสาหกรรม
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีเกษตร
๔. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและมีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑. สนับสนุนการสร้างทายาทเกษตรกร (YSF)
๒. เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
๓. ยกระดับการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน
๔. สนับสนุนการยกระดับการทำการเกษตรปลอดภัย
๕. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน
๒. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร
๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
๔. พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
๕. เตรียมป้องกันปัญหาด้านค่าจ้างแรงงานสูง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๑. สนับสนุนการเข้าถึงระบบเตือนภัยชุมชน
๒. สร้างความเข้าใจเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการวางแผนการผลิต/การรวมกลุ่ม
๓. สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต พัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ ลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๓.๑.๒ ไม้ผล (มะม่วง)

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เพื่อพัฒนาให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP เกษตรกรผู้ผลิตได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร(GAP) มะม่วง

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ วิสาหกิจชุมชน

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ สนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ ๑ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

ตารางที่ ๑๙ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการลด ต้นทุนการผลิต ข้าวตาม กระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร	๑. เพื่อให้เกษตรกร ได้เรียนรู้เทคโนโลยี การผลิตข้าวและการ ลดต้นทุนการผลิต ๒. เพื่อพัฒนาการ ผลิตสินค้าให้มี ประสิทธิภาพและ มาตรฐาน	๓๐ คน/ปี	ศพก. เครือข่าย ต. ศาลาขาว	๑.ประชาสัมพันธ์และ ชี้แจงโครงการ ๒. ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้า ร่วมโครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี
	๒.โครงการ ยกระดับ มาตรฐานสินค้า เกษตร(GAP) มะม่วง	๑. เพื่อพัฒนาให้ เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจใน กระบวนการผลิต สินค้าเกษตรตาม ระบบการจัดการ คุณภาพการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี GAP ๒. เพื่อให้เกษตรกร ผู้ผลิตได้รับการ รับรองมาตรฐาน GAP	๒๐ คน/ปี	ศพก. เครือข่าย ต. ศาลาขาว	๑.ประชาสัมพันธ์และ ชี้แจงโครงการ ๒. ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้า ร่วมโครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	๒๐ คน	๑๓,๑๖๐	๒๐ คน	๑๓,๑๖๐	๒๐ คน	๑๓,๑๖๐	๒๐ คน	๑๓,๑๖๐	๒๐ คน	๑๓,๑๖๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร / กลุ่ม/องค์กร	๑.โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	๑. เพื่อสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน	๑๐ คน	ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนป่าวสุพรรณ	๑. พิจารณาคัดเลือกวิสาหกิจชุมชน ๒. ประเมินศักยภาพ ๓. จัดกิจกรรมพัฒนา ๔. ประเมินศักยภาพ กิจการอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม	๑๐ คน	๕,๐๒๐	๑๐ คน	๕,๐๒๐	๑๐ คน	๕,๐๒๐	๑๐ คน	๕,๐๒๐	๑๐ คน	๕,๐๒๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี
พัฒนาพื้นที่ และ ทรัพยากร การเกษตร	๑.โครงการการผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาตอซังข้าว	๒๐ คน	ศพท. เครือข่าย ต.ศาลาขาว	๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ ๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร) ๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ ลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญของประเทศไทย ในการปลูกข้าวของไทยนั้นมีพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกอยู่มากมาย การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยไม่ต้องเพิ่มทุนการผลิตในส่วนที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนทั้งนี้หากได้พันธุ์ข้าวที่ดีย่อมส่งผลในการเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่สูง มีคุณภาพเมล็ดมาตรฐาน คุณสมบัติในการต้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวได้ดี มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภคทั่วไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ดี เหมาะกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มช่วยเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ดี

ในปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตทางด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยเกษตรกรหันมาใช้สารเคมีเป็นส่วนใหญ่โดยไม่คำนึงความปลอดภัย ต่อผู้ผลิต และตัวผู้บริโภคเอง ส่งผลให้มีสุขภาพชีวิตที่ต่ำลง เนื่องจากได้รับสารเคมีสะสมเข้าไปในร่างกายมากจนมากเกินไป อีกทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ มีราคาสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรสูญเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีสูงมาก ปัญหาต่อมาพืชผลที่ผลิตได้มีปริมาณที่ต่ำลง และมีคุณภาพลดลง เนื่องจากพืชผลทางการเกษตร

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต
๒. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่ายสาละขาว เกษตรกร จำนวน ๓๐ คน

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ คน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๘ ครั้ง (๒ สัปดาห์/ครั้ง) เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย - ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐ ๓,๕๐๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๓,๕๐๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- ค่าอาหารกลางวัน ๘ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท) - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๑๖ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท) - วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๕๗๐ คน) - แปลงเรียนรู้ (ป้ายละ ๑,๐๐๐ บาท) - สมนาคุณวิทยากร (๔ ครั้งๆ ละ ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ (วันละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๘ วัน) - ค่าวัสดุสำนักงาน - คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท - ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท - กระเป๋าผ้าใส่เอกสาร ใบละ ๑๒๐บาท	๓๖,๐๐๐ ๑๖,๘๐๐ ๖,๐๐๐ ๑,๐๐๐ ๔,๘๐๐ ๒,๔๐๐ ๑,๘๐๐ ๓๐๐ ๓,๖๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๗๗,๗๐๐/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตร้อยละ ๕
๓. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าที่ได้มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ๕๐ เปอร์เซ็นต์

หมายเหตุ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร งบประมาณจำนวน ๗๗,๗๐๐ บาท/ปี

๒.ชื่อโครงการ โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร(GAP) มะม่วง

หลักการและเหตุผล

มาตรฐาน GAP เป็นมาตรฐานที่ครอบคลุมการผลิตสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่ปัจจัยการผลิต การผลิต การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุหีบห่อ และการขนส่งการผลิต โดยกระบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค ปราศจากการปนเปื้อนของสารเคมี ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน การผลิตตามมาตรฐาน GAP ก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

ในปัจจุบันตลาดและผู้บริโภคหันมาให้ความสนใจในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ อาหารที่มีความปลอดภัย ผ่านกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรมีความรู้ทักษะและความชำนาญสามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ แต่เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทักษะและความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุมและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต ด้วยเหตุนี้สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้สามารถยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร(GAP) มะม่วง โดยส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืชตามระบบการจัดการคุณภาพ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเกิดความยั่งยืนในระบบการผลิตและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP
๒. เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงตำบลศาลาขาว จำนวน ๒๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้	จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๑ ครั้ง/ปี
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและหน่วยงานภาคี
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย	๕๐๐
	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย)	๗๐๐
	- วัสดุสำนักงาน	
	กระดาษ A๔ ๒ รีม	๒๕๐
	ปากกาเคมี จำนวน ๑๐ ด้าม	๓๐๐
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	การดาษฟาง แผ่นละ ๖ บาท ๑๐ แผ่น	๖๐
	- ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐
	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย)	๗๐๐
	- วัสดุสำนักงาน (กระดาษ a๔ ๒ รีม)	๒๕๐
	- ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้	- ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท)	๓,๐๐๐
	- ค่าอาหารว่าง จำนวน ๒ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท)	๑,๔๐๐
	- วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๒๐ คน)	๒,๐๐๐
	- สมมนาคุณวิทยากร (๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท)	๑,๒๐๐
	- ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐
	- ค่าวัสดุสำนักงาน	
	- คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท	๑,๒๐๐
	- ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท	๒๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	- แฟ้มกระดุม ใบละ ๒๐ บาท	๔๐๐
	- ค่าวัสดุสำนักงาน กระดาษ A๔ ๕ รีม	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๑๓,๑๖๐/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP จำนวน ๒๐ ราย

๒. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ๕๐ เปอร์เซ็นต์

หมายเหตุ โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร(GAP) มะม่วง งบประมาณจำนวน ๑๓,๑๖๐ บาท/ปี

สอนศิลป์ดี
สำนักงานเกษตร
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๒. ชื่อโครงการ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงาน สร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมีขั้นตอนและกลไกการดำเนินงานที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการทำหน้าที่นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร

โดยวิสาหกิจชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งประเภทการประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการชุมชนที่เข้มแข็ง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ไม่เพียงทำให้กรมส่งเสริมการเกษตรเกิดการหมุนเวียนอัตรากำลังทำให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนเองก็ประสบกับปัญหาสมาชิกที่ดำเนินงานมีอายุสูงขึ้นและไม่สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องหาบุคลากรรุ่นใหม่เข้ามาดำเนินกิจการต่อ ซึ่งอาจรวมไปถึงการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

การดำเนินกิจกรรม

วิเคราะห์ศักยภาพ

๑.๑ สิ่งที่มี

๑. เกษตรกรมีประสบการณ์ และความชำนาญในการเพาะปลูกข้าว
๒. สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้เข้าร่วมกลุ่มเตรียมพร้อมในการจัดตั้งแปลงใหญ่

๑.๒ สิ่งที่ขาดและสามารถจัดหาได้เอง

๑. การกำหนด บทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการกลุ่มยังไม่ชัดเจน
๒. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขาดการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร
๓. ขาดอุปกรณ์เครื่องมือขนาดเล็กสำหรับบริหารจัดการแปลงปลูก

๑.๓ สิ่งที่ขาดและต้องการการส่งเสริมและสนับสนุน

๑. การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตร
๒. พัฒนาส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิต

๓. ขาดเครื่องจักรกลในการสีข้าว

๔. ขาดเงินทุน และปัจจัยในการบริหารจัดการผลิตสินค้า

การบริหารจัดการ

๑. ด้านการบริหารสมาชิก (ระยะเวลาดำเนินการ มีนาคม ๒๕๖๒)

๑.๑ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและสมาชิกให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ให้สมาชิกทราบ

- การเลือกตั้งประธาน คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดเป็นวาระ ๒ ปี ซึ่ง การเลือกตั้งคณะกรรมการ สามารถพิจารณาจากความเหมาะสม ความชำนาญ ประสบการณ์

- กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศอย่างเป็นทางการ

- ชี้แจงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้สมาชิกทราบ เพื่อให้เกิดการรับรู้และปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายและประสานงานได้อย่างถูกต้อง

๑.๒ กำหนดเป้าหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร

- เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

- เพื่อให้สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

- เพื่อให้การดำเนินการวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยสามารถแบ่งกฎ ระเบียบ ออกเป็นด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านบัญชีและการเงิน เป็นต้น และมีการติดตามประกาศตามความเหมาะสม ส่งผลให้การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการบริหารทุน (ระยะเวลาดำเนินการ มีนาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๒.๑ ระดมทุนในลักษณะการถือหุ้น วิสาหกิจชุมชน กำหนดกติกา/หลักเกณฑ์ในการถือหุ้น ซึ่งต้องกำหนดเพดานหุ้นให้ชัดเจน ซึ่งต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น ราคาหุ้น จำนวนการถือหุ้น การจ่ายผลกำไรตอบแทน เป็นต้น และต้องมีการชี้แจงให้สมาชิกได้รับทราบและทำความเข้าใจ ตลอดจนจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

- เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเป็นเจ้าของร่วมกัน

- เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินการกิจกรรม

๓. ด้านวัตถุดิบและการผลิต (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๓.๑ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการผลิต โดยเน้นเรื่องการลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาคุณภาพสินค้า

๓.๒ วางแผนการผลิต โดยจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล รายแปลง วิเคราะห์ข้อมูลการผลิตให้สอดคล้องกับพื้นที่ และตรงตามความต้องการตลาด

๓.๓ ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย ตามมาตรฐานการผลิต ทั้งระบบ GAP HACCP เพื่อเป็นมาตรฐานสินค้าในการออกจำหน่าย และเพิ่มมูลค่าของสินค้า

๔. ด้านการบริหารการตลาด (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๔.๑ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพไม่มีการปนเปื้อนของข้าวต่างสายพันธุ์ และปลอดสารเคมี

๔.๒ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ มีข้าวต่างสายพันธุ์ ข้าวเพื่อสุขภาพ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้มีความหลากหลาย

๔.๓ วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีแผนการตลาดที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

๔.๔ ลดต้นทุนการผลิต จากปัจจัยผลิตที่มีราคาแพง แต่สามารถทดแทนด้วยปัจจัยอย่างอื่น อาทิ ลดการใช้ปุ๋ยใช้ยาเคมี ปรับเปลี่ยนเป็นชีววิธี ใช้สารเคมีในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค

๔.๕ บริหารจัดการแปลงปลูกให้มีข้าวต่างสายพันธุ์เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้บริโภค และลดปัญหาอุปทานของสินค้าที่มีมากเกินไป ช่วยเรื่องราคาสินค้าให้มีราคาสูงขึ้น

๔.๕ เพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าทั้งส่งขายตรงโรงสี หรือพัฒนาบรรจุภัณฑ์ขนาดต่าง ๆ เพื่อส่งขายในชุมชน หรือผู้ค้าปลีกรายย่อย

๔.๖ มีกลยุทธ์ในการส่งเสริมการขายโดยมีส่วนลดทางการค้า ในกรณีซื้อมาก หรือมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตเพื่อแนะนำตัวผลิตภัณฑ์

เป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ่าวสุพรรณ ๗๐/๒ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลาขาว สมาชิก ๑๐ ราย

สถานที่ดำเนินงาน

ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ่าวสุพรรณ

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (ปีละ ๑ ครั้ง)

งบประมาณ

ภายในวงเงิน ๕,๐๒๐ บาท

สามารถใช้จ่ายงบประมาณตามรายการ ดังนี้

๑. ค่าอาหาร รายละเอียดไม่เกิน ๑๕๐ บาท/มื้อ/ครั้ง
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม รายละเอียดไม่เกิน ๓๕ บาท/มื้อ
๓. ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน
๔. ค่าจัดจ้างในการจัดทำเอกสารประกอบการประเมินศักยภาพ
๕. ค่าจัดจ้างทำไวนิล
๖. ค่าจ้างเหมาในการจัดสถานที่

หมายเหตุ รายการใช้จ่ายงบประมาณข้างต้นสามารถพิจารณาตามความเหมาะสม รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการสัมมนา ดังนี้

- ๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท/มื้อ รวม ๑ มื้อ เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๐ ราย ๆ ละ ๓๕ บาท/มื้อ รวม ๒ มื้อ เป็นเงิน ๗๐๐ บาท
- ๓) ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุสำนักงานเพื่อการประเมินศักยภาพ ภายในวงเงิน ๘๒๐ บาท
 - กระดาษถ่ายเอกสาร เอ ๔ จำนวน ๒ รีม ๆ ละ ๑๓๕ บาท เป็นเงิน ๒๗๐ บาท
 - สมุดปกอ่อน จำนวน ๑๐ เล่ม ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๒๐๐ บาท
 - ปากกาลูกกลิ้ง (สีน้ำเงิน) จำนวน ๑๐ ด้าม ๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
 - แฟ้มกระดุมใส จำนวน ๑๐ แฟ้ม ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๒๐๐ บาท
- ๔) ค่าจัดจ้างจัดทำเอกสารประกอบการสัมมนา จำนวน ๑๐ เล่ม ภายในวงเงิน ๕๐๐ บาท
- ๕) ค่าจัดจ้างทำไวนิล ขนาด ๓ เมตร x ๒ เมตร ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ๖) ค่าจ้างเหมาในการจัดสถานที่ ภายในวงเงิน ๕๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (Output)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชน
๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชนสามารถแผนพัฒนาการไปใช้พัฒนาการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๕
๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

ตัวชี้วัด

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชนได้ ๓๕ ราย

หมายเหตุ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน งบประมาณจำนวน ๕,๐๒๐ บาท/ปี

๔. ชื่อโครงการ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

หลักการและเหตุผล

คนไทยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและประเทศไทยจะอาศัยการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การเกษตรเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะพืชผลทางการเกษตรเป็นสินค้าที่ส่งออกที่สำคัญนำรายได้เข้าประเทศได้ปีละมหาศาลและผลักดันประเทศไทยไปเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของโลก แต่ปัจจุบันการเกษตรได้รับผลกระทบจากการซื้อปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงมากส่งผลกระทบต่อราคาต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ประกอบกับคนไทยนิยมทำการเกษตรเคมีมากกว่าวิธีรูปแบบตามธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตร ประเทศไทยมีแนวโน้มมากขึ้นแต่กำลังความสามารถในการผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรของประเทศไทยนั้นไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศทำให้ประเทศไทยเสียดุลการค้า การใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมาก แทนธาตุอาหารที่เป็นอินทรีย์วัตถุและการใช้สารเคมีฆ่าแมลงแทนสมุนไพร เพื่อการกำจัดศัตรูพืช ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น

๑. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดจากสารปนเปื้อนของสารเคมีในแหล่งน้ำและดินทำให้ระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตเสียไป

๒. ปัญหาต่อความปลอดภัยสุขภาพของเกษตรกรซึ่งจะส่งผลให้สุขภาพชีวิตของเกษตรกรต่ำลงเนื่องจากได้รับสารเคมีเข้าไปในร่างกายมากๆ ตลอดจนปัญหาการตกค้างของสารเคมี ผลผลิตทางการเกษตร ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค

ในขณะที่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นประจวบกับมีการรณรงค์ให้เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพของพืชผักและใส่ใจผู้บริโภคมากขึ้น ปัจจุบัน เกษตรกรมีความสนใจ การเกษตรแบบธรรมชาติและหรือเกษตรยั่งยืนกันมากขึ้น จึงใช้สิ่งต่างๆในธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัว มาทดลองและประยุกต์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น การเกษตรแบบธรรมชาติโดยใช้เทคนิคทางด้านจุลินทรีย์ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในธรรมชาตินี้ เป็นภูมิปัญญาที่ได้พัฒนาในหลายประเทศ เช่น เกาหลี ไทย เป็นต้น จนได้น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยน้ำชีวภาพ แล้วแต่จะเรียกซึ่งมีความหมายเหมือนกัน

จึงมีแนวความคิดที่จะนำวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร เช่น สับปะรด และกากน้ำตาล นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ ดังนั้นการเอา จุลินทรีย์ ช่วยในการเร่ง ปฏิกริยาการย่อยสลายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เหลือใช้ให้เป็นปุ๋ยชีวภาพเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตการเกษตร ลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศที่มีราคาสูง ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาต่อสุขภาพต่อเกษตรกรและผู้บริโภคด้วย

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง
๒. เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่าย ตำบลศาลาขาว เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๕๐ คน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๑ ครั้ง/ปี - เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและหน่วยงานภาคี
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจง โครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย - ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) ตำบลละ ๕๐ ราย - วัสดุสำนักงาน กระดาษ A๔ ตำบล ๒ รีม ปากกาเคมี ๓๐ บาท/ด้าม จำนวน ๓๘ ด้าม) การดาษฟาง แผ่นละ ๖ บาท ตำบลละ ๑๐ แผ่น - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐ ๑,๗๕๐ ๒๕๐ ๖๐ ๖๐ ๕๐๐
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) ๒๐ ราย - วัสดุสำนักงาน (กระดาษ a๔ ตำบลละ ๑ รีม) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๗๐๐ ๑๒๕ ๕๐๐
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการ เรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร)	- ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท) - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๒ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท) - วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๕๗๐ คน) สับปะรด ๓ ส่วน กิโลกรัมละ ๓๐ บาท ตำบลละ ๙๐ กิโลกรัม กากน้ำตาล ๑ ส่วน ลิตรละ ๓๐ บาท ตำบลละ ๒ แกลลอน แกลลอนละ ๑๕ ลิตร - สมมนาคุณวิทยากร (๑ ครั้งๆ ละ ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ (วันละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๑ วัน) - ค่าวัสดุสำนักงาน - คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท - ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท - แฟ้มกระดุม ใบละ ๒๐ บาท	๓,๐๐๐ ๑,๔๐๐ ๒,๗๐๐ ๙๐๐ ๑,๒๐๐ ๓๐๐ ๑,๒๐๐ ๒๐๐ ๔๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๑๕,๙๙๕/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภาพ จำนวน ๒๐ ราย
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถลดการเผาตอซังลง ร้อยละ ๕๐

หมายเหตุ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร งบประมาณ
จำนวน ๑๕,๙๙๕ บาท/ปี